

Rasmus Graff

Om Röda Rummet (alfabetisk) af Pär Thörn

Röda Rummet (alfabetisk) er en bog, bogen er på 228 sider, bogens format er 24 cm i højden og 16 i bredden.

Den typografiske form er enkel og holdt i sort/hvid, det hvide hersker på omslaget, der hersker en renhed, som ikke står i kontrast til nogen niveauer i værket.

Röda Rummet (alfabetisk) er — helt enkelt — August Strindbergs roman **Röda Rummet** i alfabetisk orden, kapitel for kapitel, 29 kapitler, der er 29 bogstaver i det svenske alfabet.

Genkendeligt materiale orkestreret i genkendelig form.

Röda Rummet er tilgængelig på internettet og er formentlig blevet copy-pastet ind i et skriveprogram hvori man let kan organisere tekst efter forskellige principper. Ville **Röda Rummet (alfabetisk)** have eksisteret uden denne mulighed?

Er **Röda Rummet (alfabetisk)** mere mulig end nødvendig?

Den enkelte side består af to spalter, en tynd lodret streg adskiller dem. Det begynder, først med talord, derefter fra a-å, ord for ord, kapitel for kapitel.

Efter hvert ord er der sat et komma, det enkelte ord har et eget rum.

Spalteopdelingen fungerer for mig at se på to planer: et typografisk og et dialektisk.

Sort / hvid. August Strindberg / Pär Thörn. Forståelighed / uforståelighed. Subjekt / objekt. Forførelse / afvisning.

Man kan ikke sige: Nogle gange refleksivt, nogle gange ideologisk, nogle gange

umiddelbart, nogle gange fortættet, nogle gange sentimentalt osv.

Temperamentet er relativt konstant.

Kapitelnavne fra **Röda Rummet** er bevaret. Paginering i bunden af siden: sidetal, kapitelnavn, værktitel. Den alfabetiserede tekst står aldrig alene. Kapitelnavnene diskursiverer. Eksempler på kapitelnavne: »Nihilisme«, »Absint«, »Lykkelige mennesker«, »Fra den anden side af graven«, »Om Sverige«.

Kapitelnavnene er varierede i hvad de refererer til, de åbner i sig selv op for en forestilling om et liv i stikord.

Hvert kapitel er altså en enhed i **Röda Rummet (alfabetisk)**, det er det enkelte ord også. I **Röda Rummet** er hvert kapitel også en enhed, det er det enkelte afsnit og den enkelte sætning også.

Nogen vil måske kalde **Röda Rummet (alfabetisk)** ulæseligt, uoverskueligt. Jeg klandrer dem ikke. **Röda Rummet (alfabetisk)** begrundes og forklares ikke sig selv, stiller ingen spørgsmål.

En over 200 siders kompakt ordmasse. Den alfabetiske ordens landområder. Man får i den grad *øje* på teksten.

Alfabetets monotoni musicerer.

Ligestilling? Sidestilling? Destruktion?

Selv om det er sprogets næstmindste bestanddele som **Röda Rummet (alfabetisk)** demonstrativt er udgjort af — ord i sig selv — virker det for mig at se ikke nær så produktivt at læse bogen på mikroplan som på makroplan. Man kan overvældes af skønheden i den alfabetiske og temmelig organiske fremdrift. Man kan konstatere hvad der sker. Ord bliver til nye ord i kæder af allitterationer. Usædvanlige sammenkoblinger i de ordrækker der støder sammen. Som når man læser i en

ordbog: ord som »intet« har med hinanden at gøre, rimer. Noget som ellers holdes adskilt, er sat sammen. Man spørger sig selv, om hvad det overhovedet er for noget man sidder med og hvad man skal stille op med det. Alt dette tilhører i sidste ende makroplanet. Der er ingen lokale partier der pludselig sætter det øvrige i værket fuldstændigt i skred, vender om på ens forståelse/oplevelse af værket (men muligvis af sproget, verden).

Overskæringen — fonetisk og visuelt — når et bogstav i alfabetets kronologi afløser det forrige.

Ambient.

Oprør mod og destruktion af utilitaristisk sprog?

Nogle kategorier: tone, klang, irritation, angst, idioti, klaustrofobi, autonomi, væmmelse, tiltrækning, kedsomhed.

Den konstante fremdrift, det fremadskridende. Allegori på det senkapitalistiske samfund?

Kommaerne, ordenes egne rum, ordene ejer ikke, besidder ikke andre ord, ingen ord tjener andre, de er en del af *massen*.

[Genitiverne i **Röda Rummet (alfabetisk)** er ugyldige som genitiver]

Robert Fitterman og Vanessa Palace i Notes on Conceptualisms: »Konceptuelle tekster er allegoriske tekster.« Er dette synspunkt holdbart?

Kenneth Goldsmith definerer konceptuel skrivning (hvad jeg mener **Röda Rummet (alfabetisk)** er et bud på) som ukreativ skrivning, ukreativ i den forstand, at forfatteren anvender metoder for frembringelse af tekst, som ikke er betinget af forfatterens dygtighed som håndværker. Fra hans programlignende skrift Paragraphs on Conceptual Writing: »For den forfatter der arbejder med ukreativ skrivning, er det

målet at gøre arbejdet interessant for læseren intellektuelt set, og derfor vil hun sædvanligvis at dette arbejde skal være følelsesmæssigt tørt.«

Fitterman og Palace igen: »Note: dette er strategier for fiasko. Note: fiasko i denne forstand fungerer som en eliminering af beherskelse [mastery].«

Hvis **Röda Rummet (alfabetisk)**, som jeg mener er et konceptuelt værk, er et allegorisk værk, hvad skulle det så være allegori på? Sproget selv? Faderopgør? Begær? Et manisk træk ved Strindberg? En svært begribelig verden?

Jeg har ikke læst **Röda Rummet**. Jeg synes ikke nødvendigvis at man skal sammenligne et palimpsestisk værk med dets originale forlæg. Desuden kan man ikke sige: **Röda Rummet** og **Röda Rummet (alfabetisk)** kan simpelthen ikke undvære hinanden. Dette er måske rabiati sagt. Formildelse: **Röda Rummet (alfabetisk)** er afhængigt af **Röda Rummet**, det omvendte gør sig naturligvis ikke gældende, med mindre man har en tidsopfattelse der muliggør gensidig afhængighed på tværs af tid. **Röda Rummet** og **Röda Rummet (alfabetisk)** står ikke i noget gensidigt dialektisk forhold til hinanden.

Jeg formoder at **Röda Rummet** er et sammenhængende værk. **Röda Rummet (alfabetisk)** er et sammenhængende værk, inden for dets egen lov.

Jeg læser på August Strindberg Selskabets hjemmeside: »**Röda Rummet** er blevet kritiseret for sin løse komposition. De mange udviklinger hører til romanens svagheder, men Strindbergs udtryksfulde og vitale prosa, de maleriske impressionistiske miljøskildringer og den beske satire gør at læseren, dette til trods, aldrig trættes. **Röda Rummet** har fået sin titel fra det værelse på Berns café i Stockholm, hvor journalister, kunstnere og intellektuelle plejede at samles. Romanens styrke ligger dog i at Strindberg bygger på egne erfaringer som journalist, tjenestemand, mislykket forfatter og fattigt medlem i bohemekredsen.«

Det er klart at **Röda Rummet (alfabetisk)** også fungerer som en læsning eller som redskab til en læsning af **Röda Rummet**, om ikke andet giver den liste-agtige form et

overblik over Strindbergs ordvalg og ords hyppighed. Bemærk fx overvægten af »han« i forhold til »hon«.

Måske udsiger **Röda Rummet (alfabetisk)**: Nu har vi lært at læse **Röda Rummet**, lad os aflære, aflæse, læse afskriften.

Krise i betydningsdannelsen eller krise i ubetydeligheden? Ja. Nej. Ved ikke.

Röda Rummet (alfabetisk) er svært at kategorisere. Arrogante spørgsmål: Er **Röda Rummet (alfabetisk)** litteratur fordi det er en bog og den er signeret af en forfatter? Er **Röda Rummet (alfabetisk)** kunst fordi et materiale har gennemgået en forvandling udført af en kunstner? Er **Röda Rummet (alfabetisk)** potentiel musik fordi ordenes betydninger virker sekundære i forhold til deres potentiale som lyde og fordi det potentielle partitur er stykket sammen af en musiker? Arrogant reaktion: **Röda Rummet (alfabetisk)** er et værk, og vi er trætte af tautologier.

Synet, hørelsen. Hastighed. At se henover siderne i en vekslen mellem gennembladring, skimning og nærlæsning. Volumen. Det er fysisk.

Det er mig selv som kommer med hensigterne.

Kan et værk, hvori der ikke findes sætninger (på svensk: *meninger*) have nogen hensigt?

Er hensigter magtudøvelse?

Manipulationen er simpel, kompliceret enkel.